

Świat biskupa Jana Lubrańskiego

Na początku bieżącego roku minęło 500 lat od objęcia poznańskiej diecezji przez biskupa Jana Lubrańskiego, jednego z najwybitniejszych poznańskich biskupów, człowieka żyjącego i działającego na przełomie średniowiecza i renesansu, duchownego, humanisty i mecenasa.

Jan Lubrański urodził się w 1456 roku w Lubrańcu, w rodzie Godziembów. Wychowywał się pod opieką stryja Grzegorza – podkanclerzego koronnego. Odebrał typową dla tamtych czasów edukację, najpierw w Krakowie, następnie we Włoszech (Bolonia i Rzym). Po studiach przeszedł, również typową, drogę kariery kościelnej, aż do godności biskupiej. Najpierw otrzymał nominację na biskupstwo płockie, a wkrótce potem – poznańskie. Rządy w diecezji objął 7 stycznia 1499 roku, a uroczysty ingres do katedry poznańskiej miał miejsce 24 stycznia tegoż roku. W czasie dwudziestoletnich rządów zapisał się jako troskliwy gospodarz diecezji, dbał o stan i wystrój katedry, ufundował szkołę, kolegium psalterzystów, był dobrym administratorem i prawodawcą diecezji. Zmarł w nocy z 22 na 23 maja 1520 roku w Buku i został pochowany w katedrze poznańskiej.

Dla uczczenia ingresu Lubrańskiego na poznański stolec biskupi oraz aby ukazać złożoność i doniosłość czasów, w których żył, od 18 do 20 lutego zorganizowano w Poznaniu konferencję naukową „Świat biskupa Jana Lubrańskiego”. Zorganizowana została ona przez Wydział Teologiczny UAM, Komisję Teologiczną PTPN oraz Archiwum Archidiecezjalne w Poznaniu. Obrady miały miejsce w auli im. Jana Lubrańskiego uniwersytetu poznańskiego. Konferencję otworzyli Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza Profesor Stefan Jurga i Arcybiskup Metropolita Poznański Ks. Juliusz Petz, pod którego protektoratem odbywała się omawiana konferencja.

Problematyka konferencji skupiająca się zasadniczo wokół osoby biskupa Lubrańskiego dotyczyła tematyki znacznie szerszej, niezmiernie bogatej i złożonej. Ukazano więc szerokie tło renesansu i humanizmu europejskiego oraz polskiego (Janusz Pelc), kontakty polsko-włoskie w tym okresie (Danuta Quirini-Popławska), czasy młodości i nauk Jana Lubrańskiego (Jan Pakulski, Jacek Wiesiołowski) na tle środowiska akademickiego Bolonii i Rzymu (Luigi Lotti). Kilka referatów omawiało środowisko duchownych (Bolesław Kumor) i sposoby obsadzania stanowisk kościelnych w czasach Lubrańskiego (Anzelm Weiss, Hieronim Fokciński). Omówiono także działalność Jana Lubrańskiego jako biskupa poznańskiego (Konrad Lutyński), jego mecenat oświatowy (Dorota Żołądz-Strzelczyk), muzyczny (Jerzy Pikulik), działalność fundacyjną w Wielkopolsce (Alicja Karłowska-Kamzowa, Piotr Buzan), bibliotekę biskupa (Ryszard Marciniak) wreszcie przedstawiono jego pomnik nagrobny znajdujący się w katedrze poznańskiej (Teresa Jakimowicz) oraz obraz Jana Matejki przedstawiający wręczenie dokumentu erekcyjnego Akademii Lubrańskiego (Wojciech Suchocki). Obok przygotowanych wystąpień na konferencji miała też miejsce żywa dyskusja nad poszczególnymi referatami. Układ konferencji, niezbyt duża liczba referatów w kolejnych dniach gwarantowały możliwość zastanowienia się nad wystąpieniami i uzupełnienie ich przez słuchaczy licznie przybyłych na obrady i uczestniczących w nich od początku do końca. Dawały również czas na pytania z sali i na odpowiedzi referentów.

Jak widać tematyka wystąpień była szeroka i różnorodna. Konferencja pokazała, jak powinna wyglądać współpraca specjalistów różnych dziedzin w odtwarzaniu przeszłości. Ukazała również, jak na przykładzie jednego człowieka, jego życia i działalności można przedstawić całą złożoność czasów, w których żył, szczególnie jeżeli jest to okres przełomowy, jak w przypadku biskupa Lubrańskiego.

Dorota Żołądz-Strzelczyk